

นัยของการเปิดเผย: มุมมองการสื่อสารกับคู่เกี่ยวกับการใช้สารเคลือบช่องคลอด

อุดม ลิขิตวรรณวุฒิ สมาชิก NCAB

การประชุม HIVR4P เป็นการประชุมเกี่ยวกับการวิจัยด้านชีวเวชศาสตร์เพื่อป้องกันเอชไอวีต่างๆที่ครอบคลุมยุทธศาสตร์การป้องกันทางชีวเวชศาสตร์ทุกประเภทเข้าด้วยกันแทนที่จะแยกประชุมตามยุทธศาสตร์เฉพาะ(เช่นวัคซีน ไมโครไบโอมหรือสารเคลือบเพื่อป้องกันการติดเชื้อ)ดังเช่นที่ผ่านมา การประชุมนี้จัดขึ้นที่เมืองเคปทาวน์ ประเทศอาฟริกาใต้ ในการประชุมนี้มีการนำเสนอที่สำคัญและน่าสนใจมากมาย

การนำเสนอโดย Dr. Kathleen MacQueen จาก FHI 360 เป็นประเด็นเกี่ยวกับการเปิดเผยการใช้สารเคลือบช่องคลอดเพื่อป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี¹ ซึ่งสารเคลือบนี้ทำเป็นเจลและมียาต้านไวรัสเป็นส่วนผสมที่สำคัญ(1% tenofovir microbicide gel) โครงการ CAPRISA 008 เป็นการวิจัยที่สุ่มเลือกให้อาสาสมัครหญิงที่ไม่ติดเชื้อให้มารับเจลสารเคลือบช่องคลอดทุกเดือนจากสถานที่วิจัยโครงการ CAPRISA 004² หรือให้มารับเจลสารเคลือบช่องคลอดพร้อมกับฮอร์โมนสำหรับคุมกำเนิด (hormonal contraception)จากสถานบริการการวางแผนครอบครัวทุกๆ 2 หรือ 3 เดือน

การนำเสนอดังกล่าวเป็นผลของการวิเคราะห์เนื้อหาของการสัมภาษณ์เชิงลึกจำนวน 63 คน และการสนทนากลุ่มย่อย 8 กลุ่ม ซึ่งทั้งสองวิธีรวมทั้งผู้ที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและในชนบท และรวมถึงอาสาสมัครหญิงที่เปิดเผยการใช้เจลและผู้ที่ไม่เปิดเผยการใช้เจลให้แก่ผู้อื่น นอกจากการสัมภาษณ์อาสาสมัครหญิงแล้ว การวิจัยยังสัมภาษณ์คู่ของอาสาสมัครหญิงที่เปิดเผยผลการใช้เจลหรือการเข้าร่วมการวิจัยของตนเองให้แก่ผู้อื่นอีกจำนวน 13 คน และการสนทนากลุ่มย่อยกับสมาชิกชุมชนชายที่ไม่ได้เป็นคู่ของอาสาสมัครหญิงอีก 4 กลุ่ม ผลของการวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวพอสรุปได้ดังต่อไปนี้

อาสาสมัครหญิงโครงการ CAPRISA 008 ส่วนใหญ่แล้วเปิดเผยการใช้เจลหรือการเข้าร่วมการวิจัยให้แก่คู่ของพวกเขาโดยให้ข้อมูลในรูปแบบที่แตกต่างกันไปบ้าง และแรงจูงใจของการเปิดเผยที่สำคัญคือการแอบซ่อนเจลไม่ให้คู่ของตนรู้ทำได้ยาก และการเปิดเผยทำให้การใช้เจลอย่างสม่ำเสมอเมื่อมีเพศสัมพันธ์ทำได้ง่ายขึ้น ส่วนผู้ที่ไม่เปิดเผยข้อมูลนั้นเป็นเพราะการแอบซ่อนเจลสำหรับพวกเขาทำได้ง่าย

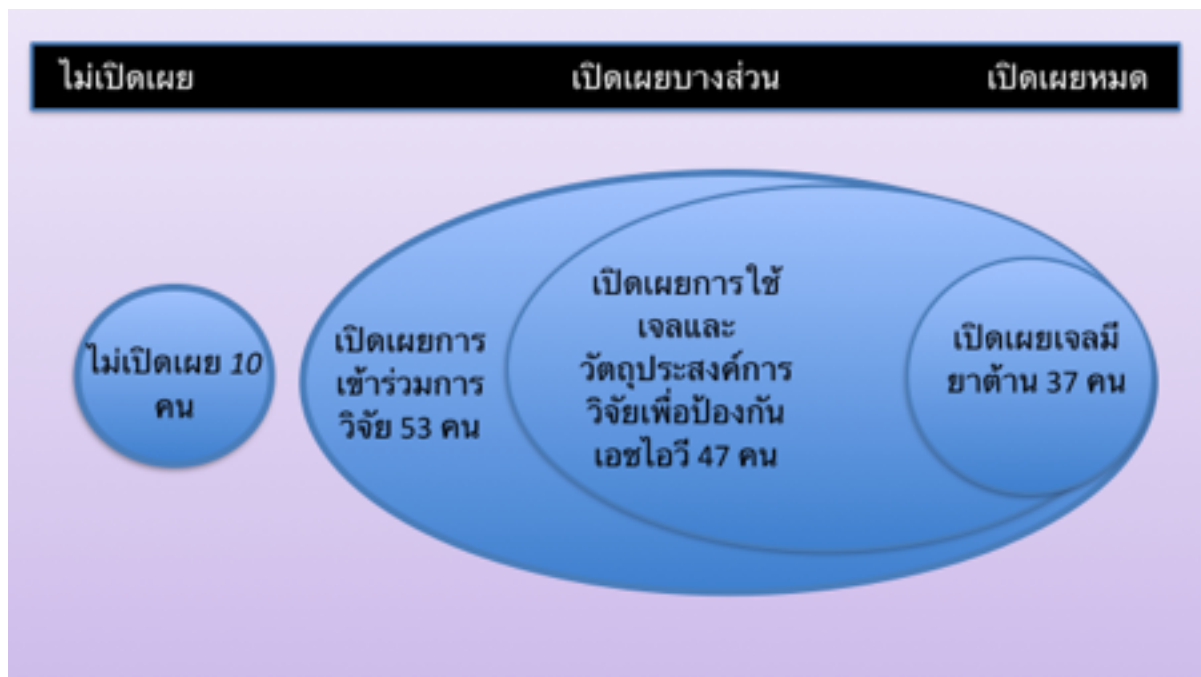
ระดับของการเปิดเผย

การเปิดเผยการใช้เจลและเรื่องอื่นๆเกี่ยวกับ โครงการวิจัยนั้นมีอาสาสมัครหญิงจำนวนหนึ่ง(10 คน)ที่ไม่เปิดเผยการใช้เจลกับคู่ของตน ส่วนอาสาสมัครกลุ่มเปิดเผยเพียงบางอย่างแก่คู่ของตนซึ่งรวมถึงอาสาสมัครจำนวน 53 คนที่เปิดเผยกับคู่ว่าเข้าร่วมการวิจัย และมีอีก 47 คนที่บอกกับคู่ว่าใช้เจลและวัตถุประสงค์ของการวิจัยคือการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี และมีอาสาสมัครจำนวน 37 คนที่เปิดเผยทั้งหมดรวมถึงบอกให้คู่รู้ว่าเจลมีส่วนผสมของยาต้านไวรัสอยู่ด้วย

ระดับของการเปิดเผยดังกล่าวแสดง ในแผนภูมิข้างล่าง

¹ การนำเสนอของ Dr. MacQueen สามารถดูได้ในหน้า webcasts ของการประชุม HIVR4P ซึ่งเป็นการประชุมวันแรกของวาระการประชุมเรื่อง *Microbicides: Male Partner Engagement and Sexual Behaviors* และหัวข้อการนำเสนอคือ *Gel Use Disclosure in an Open-label 1% Tenofovir Gel Trial: Perspectives from Participants, Partners and Community Men in KwaZulu-Natal, South Africa*

² รายละเอียดเกี่ยวกับการวิจัย CAPRISA 004 และ CAPRISA 008 ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่องจากโครงการ CAPRISA 004 สามารถหาได้จากเว็บไซต์ของ FHI 360 (<http://www.fhi360.org/projects/caprisa-004-tenofovir-gel-trial>)

พลวัตความสัมพันธ์ของการเปิดเผย

ผู้ที่เปิดเผยการใช้เจลทั้งหมดมีเพียงไม่กี่คนที่มีความรู้สึกทางลบกับคู่ของตนถึงแม้จะรู้ว่าคู่ของตนมีเพศสัมพันธ์กับคนอื่นด้วย และทั้งหมดเอ่ยว่ามีความสะดวกใจที่จะพูดเรื่องที่น่าอับอายกับคู่ของตน รวมทั้งการพูดถึงเรื่องการเข้าร่วมการวิจัยเกี่ยวกับการใช้เจลที่มีส่วนผสมของยาต้านไวรัสเพื่อป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีด้วย และส่วนมากแล้วอาสาหญิงกลุ่มนี้อยู่กับคู่ของตนมาเป็นเวลาเกินกว่า 10 ปี

ส่วนผู้ที่เปิดเผยการใช้เจลเพียงบางเรื่อง ส่วนมากมีความรู้สึกที่ไม่ดีต่อคู่ของตน(เมื่อทราบว่าคู่ของตนมีเพศสัมพันธ์กับคนอื่นด้วย) และส่วนใหญ่ไม่มีข้อผูกพันหรือความรู้สึกจริงจังต่อความสัมพันธ์ที่มีต่อคู่ของตน นอกจากนั้นแล้วอาสาหญิงนี้ขาดการสื่อสารกับคู่ของตนและขาดความไว้วางใจกัน และกันเพราะความสัมพันธ์ยังไม่อยู่หรือยังไม่ได้แต่งงานกัน และบางคนในกลุ่มนี้รู้สึกว่าไม่มีความจำเป็นที่จะต้องบอกคู่ของตนเกี่ยวกับเรื่องนี้

อาสาหญิงที่บอกแต่เพียงว่าเข้าร่วมการวิจัยเนื่องจากไม่ต้องการเปิดเผยว่าวัตถุประสงค์ของเจลที่ทดลองที่แท้จริงคือเพื่อป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีจากการมีเพศสัมพันธ์ และบอกแก่คู่ว่าเจลมีเพื่อป้องกันโรคติดต่อทางเพศต่างๆ ส่วนหญิงที่ไม่บอกคู่ของตนว่าเจลมีส่วนผสมของยาต้านไวรัสเพราะกังวลว่าคู่ของตนจะสรุปว่าเธอติดเชื้อเอชไอวี

สำหรับอาสาหญิงที่ไม่บอกคู่ของตนเลยนั้นสาเหตุรวมถึงไม่ได้อยู่ร่วมกับคู่ของตน หรือสามารถแอบซ่อนเจลได้ง่าย หรือไม่สามารถคุยกับคู่ของตนเกี่ยวกับเรื่องเอชไอวีหรือเรื่องเพศหรือทั้งสองเรื่อง หรือที่ไม่บอกเพราะกลัวปฏิกิริยาของคู่เพราะเขาอาจจะไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ของการวิจัย หรือกลัวว่าการเปิดเผยจะทำให้อำนาจการตัดสินใจใช้เจลจะหลุดพ้นจากมือของเธอไป และผู้ที่ไม่เปิดเผยทั้งหมดบอกว่าการแอบใช้เจลเป็นการตัดสินใจอย่างอิสระของพวกเธอที่จะปกป้องสุขภาพของตัวเอง

“เพราะฉันรู้จักเขาฉันจึงไม่บอกเขา เขาเป็นคนที่โมโหและฉันเองก็เป็นคนอารมณ์ร้อน หากฉันอธิบายเรื่องนี้ให้แก่เขา เขาก็จะพูดในทางที่ฉันไม่ชอบและเราก็จะทะเลาะกัน เราไม่ได้แต่งงานกัน เขาไม่ใช่คนในครอบครัว และฉันไม่ไว้วางใจเขาแม้แต่นิดเดียว เราอยู่ด้วยกันเพราะมีเรื่องที่ทำให้ต้องอยู่ด้วยกัน หากเสร็จเรื่องไปแล้วทุกอย่างก็จะจบสิ้นไปด้วยดังนั้นเขาจึงไม่ควรที่จะรู้ความลับสำคัญของฉัน ฉันรู้สึกเช่นนี้แหละ”

การเปิดเผยเป็นกระบวนการ

ผู้นำเสนอกล่าวว่าการเปิดเผยเป็นกระบวนการเพราะชีวิตของผู้หญิงเปลี่ยนไปในช่วงเวลา และความสัมพันธ์ที่แตกต่างกันกระตุ้นให้เกิดการเปิดเผยที่แตกต่างกันไป

“ก่อนนั้นฉันมีความสัมพันธ์กับอดีตแฟนอยู่ คนที่เป็นพ่อของลูกฉันและเขาไม่ต้องการได้ยินเรื่องเกี่ยวกับเจลเพราะเขาได้ยินแต่เรื่องที่ไม่ดีต่างๆเกี่ยวกับมัน...หลังจากนั้นเราเลิกกัน...แฟนคนปัจจุบันของฉันเป็นคนที่เข้าใจเพราะฉันบอกเขาว่าฉันเคยเข้าร่วมโครงการวิจัยมาก่อน - ฉันไม่ได้บอกเขาว่าฉันยังเข้าร่วมโครงการวิจัยอยู่ - แต่ฉันจะเปิดเผยกับเขา ใช่ว่าฉันจะบอกเขาเพราะเขาเป็นคนดีและฉันมั่นใจว่าเขาจะสนับสนุนฉันในเรื่องต่างๆเหล่านี้ เขาไม่เหมือนแฟนคนเก่าของฉัน”

ผู้หญิงสามารถมีผลประโยชน์จากยุทธศาสตร์ต่างๆที่ช่วยประเมินปฏิกิริยาของคู่ก่อนที่จะตัดสินใจเปิดเผยการใช้เจลกับคู่ของตน

“ก่อนอื่นคุณควรเดาทำที่ของเขาก่อนและตัดสินใจว่าเขามีทัศนคติต่อเรื่องนี้ได้อย่างไรโดยการใช้คนอื่นเป็นตัวอย่าง คุณอาจบอกได้ว่าได้ยินว่าคนโน้นคนนี้ใช้เจลและพวกเขาบอกว่าเจลมีประโยชน์มาก ซึ่งจะช่วยให้คุณรู้ว่าเขาคิดอย่างไรต่อเรื่องนี้และเขาจะมีปฏิกิริยาอย่างไร ถ้าเขาตอบสนองอย่างโมโห คุณก็ไม่ต้องบอกเขา”

อย่างไรก็ตามผู้นำเสนอนั้นว่าการเปิดเผยแต่เพียงบางส่วนหรือการไม่เปิดเผยอาจกลายเป็นอุปสรรคต่อการเปิดเผย ในกรณีของความสัมพันธ์ระยะยาว

ทัศนคติของผู้ชายผู้เป็นคู่

คู่บางคนอธิบายถึงความรู้สึกกลัวและวิตกกังวล ในระยะต้นเกี่ยวกับเจลซึ่งตามด้วยความรู้สึกยอมรับที่ค่อยๆเพิ่มขึ้นหลังจากที่ได้รับข้อมูล นอกจากนั้นแล้ว Dr. MacQueen อธิบายเสริมว่าบทบาททางเพศที่ถูกกำหนด โดยวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อการที่คู่เพศชายจะเจรจาต่อรองกับคู่ของเขาเกี่ยวกับการใช้เจล

“ฉันคิดว่าไม่มีความจำเป็นอะไรที่ฉันจะต้องไปแก้สิ่งที่ฉันได้บอกกับเขาไปตั้งแต่ต้นเกี่ยวกับเจลเพราะเขาอาจจะคิดว่าฉันทำให้เขาดูเหมือนคนโง่มาตลอด ในความสัมพันธ์นั้นเราต้องมีความจริงใจต่อกันตั้งแต่ต้นไม่ใช่เมื่อเวลาผ่านไปแล้วหนึ่งปี ดังนั้นจะไม่มีความไว้นื้อเชื่องใจกันหลงเหลืออีก ในความสัมพันธ์ระหว่างฉันกับเขาหากเขารู้ความจริงเกี่ยวกับเจล เพราะฉันได้เริ่มใช้เจลมาเป็นเวลาหลายปีแล้ว”

ความเห็นของสมาชิกชายในชุมชน

ต่อความเห็นเกี่ยวกับผู้หญิงใช้เจลเพื่อป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีนั้นผู้ชายในชุมชน(ซึ่งไม่ใช่คู่เพศสัมพันธ์ของอาสาหญิงที่ใช้เจล)คิดว่าการเปิดเผยเป็นสิ่งแสดงออกถึงคุณภาพและความจริงจังของความสัมพันธ์โดยระบุว่าผู้หญิงที่มีความสัมพันธ์แบบฉาบฉวยหรือเป็นครั้งคราวสามารถใช้เจลได้โดยที่ไม่ต้องเปิดเผยให้คู่รู้ แต่ผู้หญิงที่มีความสัมพันธ์ที่มั่นคงควรพูดคุยแลกเปลี่ยนความเห็นกับคู่

“...เธอบอกผมและในตอนแรกผมปฏิเสธ...แต่เมื่อเวลาผ่านไปผมยอมให้เธอใช้และเรื่องก็ดีเป็นปกติ ... ใช้ ใช้ คุณจะเห็นว่าผมเป็นคนที่เข้มงวด ผมจึงปฏิเสธไปก่อนอย่างนั้นเอง ผมไม่ต้องการพูดมาก เธอจะต้องมีความประทับใจว่าผมเป็นคนเช่นนั้นเอง คนที่มาจากชนบท”

ของตนเพราะการไม่เปิดเผยแสดงถึงความไม่ไว้วางใจกัน นอกจากนั้นแล้วผู้ให้คำปรึกษาและเภสัชกรช่วยผู้หญิงในการอธิบายการใช้เจลให้แก่คู่ของเธอให้เข้าใจ

Dr. MacQueen สรุปว่าเจลจะถูกยอมรับว่าเป็นประโยชน์ต่อหญิงและชายก็ต่อเมื่อผู้ที่เกี่ยวข้องมีการเจรจาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันและการใช้เจลได้รับการยอมรับและส่งเสริมโดยสังคม และอย่างไรก็ตามการไม่เปิดเผยเป็นทางเลือกที่สอดคล้องในความเป็นจริงและยอมรับได้ในบางสถานการณ์ ในขณะที่การเปิดเผยบางเรื่องเป็นทางเลือกทางยุทธศาสตร์อีกทางหนึ่งเช่นกัน ซึ่งการเปิดเผยบางเรื่องอาจเน้นเรื่องผลดีเกี่ยวกับสุขภาพและหลีกเลี่ยงผลพลอยเสียที่แวดล้อมความรู้สึกไม่ไว้วางใจกันที่เกี่ยวกับการใช้วิธีป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีต่างๆ และการเน้นถึงเรื่องเอชไอวีโดยรวมก็จะช่วยหลีกเลี่ยงการด่วนสรุปที่เกี่ยวข้องกับการใช้ยาต้านไวรัสในการรักษา และท้ายที่สุดระดับของการเปิดเผยเน้นถึงความสำคัญการที่ความเป็นอิสระของผู้หญิง พลวัตทางเพศในความสัมพันธ์ระหว่างคู่ และการตีตราที่เกี่ยวกับเอชไอวีมาเกี่ยวข้องกัน

ท้ายสุดเกี่ยวกับการศึกษานี้ Dr. MacQueen ให้ข้อคำนึงเกี่ยวกับผลว่าอาสาสมัครทุกคนรู้ว่าตัวเองได้รับเจลที่มีฤทธิ์และประสิทธิภาพของเจลเป็นที่รู้จักแล้วเนื่องจากมีการประกาศเผยแพร่ผลของเจลกันอย่างกว้างขวางโดยสื่อที่ไว้วางใจได้ ดังนั้นการเปิดเผยการใช้เจลจึงทำได้ง่ายการวิจัยที่รวมถึงสารเลียนแบบและผลยังไม่เป็นที่รู้จัก

สำหรับผู้สนใจและต้องการติดตามความก้าวหน้าของการวิจัยเพื่อป้องกันการติดเชื้อเอชไอวี โดยวิธีการเกี่ยวกับชีวเวชศาสตร์ที่นำเสนอในการประชุม HIVR4P ที่จัดไปแล้วในปลายเดือนตุลาคม และต้นเดือนพฤศจิกายน 2557 นั้น สามารถเข้าดูการนำเสนอวาระต่างๆได้ในเว็บไซต์ของการประชุม (hivr4p.org) และการประชุมครั้งต่อไปจะจัดที่เมืองชิคาโก สหรัฐอเมริกา ในวันที่ 18-21 ตุลาคม 2559